

Mátyus Gyula (Kecskemét): Érzelmek. Így láttam, így emlékszem

Ez egy történet, az én szubjektív történetem arról a 22 évről, amelyet a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület tagjaként tölthettem el. Magyarul: így láttam, így emlékszem, ezek az események váltották ki belőlem azokat az érzelmeket, amelyeket megpróbálok most összefoglalni és tovább adni.

Gondolom, nem kell részleteznem, hogy a szubjektív itt azt is jelenti: nem hiteles, nem dokumentumokkal alátámasztott folyamatot akarok leírni, hanem annak a boldog kisembernek a negyedszázadát, akinek a szervezetben való segítség-munkálkodás mindig örömet jelentett.

Rendőrtiszt voltam, majd nemzetközi szintű, vagy nemzetközi nagyvállalatok biztonsági osztályvezetője, igazgatója lettem. A kezdetekben a történelemhez való viszonyom inkább negatív volt, mint hogy vonzalmat éreztem volna iránta. Hogy mennyi ebből a neveltetésem hibája, és mennyi a saját felelősségem, azt már nem tudom.

Történt egyszer, hogy valaki felkeltette az érdeklődésem a filozófia iránt, ha pedig abba belekóstol az ember, akkor szinte biztosan nincs megállás a pszichológiai, vallási és történelmi tanulmányokig. Ez a kíváncsiság ma sem állt le, bár az utóbbi években már minden nehezkesebben megy. De azért, nagy kaland volt, és nagyon megérte.

Az elmúlt rendszerben folytatott iskolai és egyéb tanulmányaim nem adtak választ nagyon sok kérdésre, amelyek nélkül nem lehetett kerek a világ. Vonzott az az aktivitás, amely a városomban keletkezett a rendszerváltás után, és szívesen jártam olyan témájú előadásokra, amelyekről korábban nem is lehetett hallani, és hallgattam olyan embereket, akik azelőtt ilyen formán nem hallatták a hangjukat. Itt ismertem meg pl. Henkey Gyula bácsit.

Aztán, ki tudja már, hogy honnan, de megtudtam, hogy történelmi előadás lesz a városban, amelyet egy zürichi társaság szervez. Bolond, aki el nem megy egy ilyenre! – mondtam magamban, és el is mentünk. Igen, mentünk, mert volt akkoriban egy nagyszerű társam, aki nélkül nem mentem volna el én sem.

Ott egy elegáns, lenyűgözően szuggesztív, okos ember beszélt, és olyan kérdéseket feszegetett, amelyekről egészen mást és más megközelítésben tanultam korábban. És mi fogott meg? Talán az, hogy nem adatokat közölt és nem papírról, hanem érzelmeket közvetített; a magyarságát adta.

Bevallom, elcsodálkoztam, mert olyan korban nőttem föl, ahol az emigráció művészete és tudománya – legalábbis vitatott volt. De megnyert az előadó a határozottsággal vegyes szerénységével. Sohasem állított, mindig kérdezett és adatokat sorakoztatott föl. Szép előadás volt. Az előadó neve: dr. Csihák György. Aztán odamentem, és megkérdeztem: hogyan lehet ebben a szellemben többet megtudni? El kell jönni jövőre a ZMTE Magyar Történelmi Iskolájába. A jövő nyáron ott is voltam Kaposváron, 1993-ban.

Hallgattam az előadásokat, csodáltam a szervezet toleranciáját, és barátkoztam. Meg aztán segítettem, ahol tudtam. Élményekkel tele jöttem haza. Aztán a következő évben is, de akkor az év végén kaptam egy meghívót, amelyben a Benczúr Hotelbe invitáltak elegáns évváró estélyre.

El is mentünk, és ott szembesültem azzal, amire soha nem gondoltam volna, hogy felvesznek az Egyesületbe. Nagy dolog! – mondhatja valaki. Bizony, egy kecskeméti srác feljön Budapestre, és ott elegáns körülmények között, országos hírességekkel egy időben felveszik egy svájci tudóstársaságba. Nekem, nagy esemény volt.

Kaposvár után Tapolcára költöztünk, de addigra Elnök úr egyre több feladatot adott, a végén már az egyik legjelentősebb segítőjének érezhettem magam. Bevallom, nem is volt kis munka. Az ember akkor tudja meg, hogy mit ér a segítő, ha nincs, vagy ha nem jól dolgozik. Magam nem végeztem tudományos munkát, de mindenütt ott voltam, ahol meg kellett fogni a másik végét. Jóval később, a 25. évfordulás ünnepségen, a legnagyobb ajándék az volt nekem, amikor Elnök úr azt mondta: Azért kedvelem a Mátyus Gyulát, mert amikor megjön, azonnal azt kérdezi: Mit segíthetek? Kell ennél nagyobb dicséret?

Kaposvár, Tapolca, Decs, Mártély, Hódmezővásárhely, Nyíregyháza, Szentendre. Kihagytam valamit? És Budapest, és minden évben a Benczúr szálló.

Pedig nem volt soha könnyű eljőnnöm a munkahelyemről, hiszen az élelmszeriparban nyáron nem lehet szabadságra menni, mert akkor van a legtöbb munka. De hívott a kötelesség, az érdekes világ és a nagyszerű emberek.

Istenem! Micsoda emberek voltak: Kazár Lajos, Herényi István, Cey-Bert Robi, Csámpai Ottó, Juba Feri bácsi, Kovács Zoltán, Lukács József, Nagy Kálmán, Szekeres Pista, Lányi Ernő, Stamler Imre, és nagyszerű kecskeméti barátaim: Henkey Gyula, Gódor Jóska, az erdélyiek, pl. Sántha Pál Vilmos, és a lányok: Bencze Edit és Szabó Erzsike. Ez, persze, csak példálózás, hiszen ki emlékszik már a teljes névsorra. Arcuk, hangjuk, mosolyuk mind itt van előttem.

A munka mellett, persze, volt pihenés is annak, aki elvégezte a rá kirótt feladatokat. Elnök úr sokat adott arra, hogy minden alkalommal legyen történelmi ihletettséggű kirándulás, vagy este hangverseny, esetleg néptánc a Balatonparton.

Két-három ilyen kirándulós szerda maradt meg bennem. Az egyik Kassai Lajos birodalmába Kaposmérőn. Azoknak mesélem el, akik nem jártak ott. Lajos megvett egy pár hektár dombot a faluszélén és vállalkozást indított. Amikor mi ott voltunk félig kész állapotban láttuk a beruházást, de amit nyújtottak, az egy életre szólt. Nemcsak rekonstruálták az ősi magyar fegyvereket, hanem megtanultak velük nagyszerűen bánni is, és ott ezt be is mutatták. Hát, ilyen láthat az ember már a tévében is! Csakhogy Kassai Lajos tudott még valamit, megőrizni az álmat!

Úgy emlékszem, vacsora után ültünk a tábortűz mellett és gyönyörködtünk a szépséges alkonyatban. A csapatunk egy domboktól körülölelt völgyben ejtőzött, amikor megtörtént a csoda. Az egyik dombtetőn, pont úgy, hogy a lemenő

nap mögötte legyen, feltűnt egy X. századi lovas teljes felszerelésben. Előtte a fekete domb, mögötte a Nap, és a tetőn a lovas sziluettje. Hirtelen halálos csend lett. A lovas pár pillanatra álldogált, majd a domb túloldalán lassan leereszkedett és eltűnt a szemünk elől.

Embereink a sokk után hatalmas tapsban törtek ki. Hiszem, hogy mindenkiben maradandó emléket hagyott!

Ha már adomázok, elmondok még egy történetet is. Ez is egy kirándulás volt, csak másként.

Szerda volt, azaz kirándulás nap és a csapat elutazott. Mi ketten ottmaradtunk, mert még sok munkánk volt a polgármesteri hivatalban. Ám, hamarabb végeztünk, és elhatároztuk, hogy akkor mi is elmegyünk kirándulni, a Kemenes-aljára. El is indultunk volna, de a kapuban megállított bennünket egy mankós szlovákiai magyar fiatalember, aki arról érdeklődött, hogy hol van a rendezvény. Mondtuk, hogy kirándulni. Hát, ő most akkor mit csináljon? Jöjjön velünk! Jó-jó, de vele van még egy szlovákiai volt grófnő is. Jöjjön ő is!

Elindultunk. Néhány falu után az egyikben egy kapu mögött gyönyörű kastélyt láttunk. Akkor, menjünk be! Igen ám, de ki volt írva, hogy Elmegyógyintézet Lesencetomaj. A portás azt mondta: nem baj, álljunk az árnyékba, mindjárt szól az igazgatónőnek. Ő, nem akarunk mi kellemetlenkedni, csak az épület érdekel minket és csupán kívülről.

Nedeczky-kastély, Lesencetomaj.²⁷

²⁷ <http://static.panoramio.com/photos/large/36102164.jpg>.

Mire leálltunk, addigra már ott volt három hölgy a kocsi mellett és bemutatkoztak. Az egyik az igazgatónő volt. De mögöttük lassan nőtt a tömeg. Az összes tanult pszichiátriai eset felvonult a fogadásunkra. Infernó!

Kedvesek voltak a vezetők és a betegek egyaránt, mindent megmutattak kívül-belül. Szép órák voltak.

A végén meg akartuk köszönni, de csak az jutott eszembe, hogy megkérdezzem, nincs-e olyan kérésük, amit el tudnék intézni nekik, hiszen estére a tapolcai polgármesterrel fogunk vacsorázni, akit egyébként is nagyon rendes embernek ismertünk meg. Szerénykedtek, míg az igazgatónő kibökte, hogy jó lenne, ha évente egyszer egy kirándulásra megkaphatnák a hivatal autóbuszát. Sibak András polgármester úr biztosan elintézte, mert évek múlva is leveleztem az igazgatónővel és azt írta, hogy teljesült a kérésük.

Ugye, milyen jó érzés az ilyeneket olvasni is, de képzeljétek el, milyen szép volt átélni. Jót tenni! – Érzelmek.

Hogyan is lehettem volna Somogy megye tiszteletbeli polgára, hogyan juthattam volna el Svájc magyarországi nagykövetségére vendég-meghívottként, ha nincs a szervezet. És még egy! A szocializmus lista-lusta munkamódszerei után itt tanultam meg az új világ új követelményrendszerét, és ezzel lehettem később a munkámban sikeres.

Persze, ha összeszámolom és összeadom, ez 4-5 hónap az életemből. Nem kérkedem, mert tudom, hogy Elnök úrnak 30 év volt, vagy még több. Tisztelet neki, a munkáért és azért az alapelvért, amelyet nem lehet elfeledni:

Egyetlen szerelmünk a magyar történelem és a magyar nyelv.

Kecskemét, 2016. február 26.